

Briselē, 2026. gada 30. jūnijā
(OR. en)

11344/26

ESE 1

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerāļsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2026. gada 30. jūnijs

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerāļsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2026) 324 final

Temats: KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI
Divdesmit otrais ziņojums par Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas izveidojusies tās piemērošanas rezultātā laikposmā no 2025. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 324 final.

Pielikumā: COM(2026) 324 final

Briselē, 30.6.2026.
COM(2026) 324 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

**Divdesmit otrais ziņojums par Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK)
Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas izveidojusies tās piemērošanas rezultātā
laikposmā no 2025. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

Divdesmit otrais ziņojums par Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas izveidojusies tās piemērošanas rezultātā laikposmā no 2025. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim

Padomes Regula (EK) Nr. 866/2004 par režīmu saskaņā ar Pievienošanās akta 10. protokola 2. pantu¹ (“Zaļās līnijas regula”) stājās spēkā 2004. gada 1. maijā. Tajā ir reglamentēta ES tiesību normu piemērošana attiecībā uz personu pārvietošanos, kā arī preču un pakalpojumu apriti pāri robežlīnijai, kas atdala Kipras Republikas rajonus, kuros Kipras Republikas valdībai ir faktiskā kontrole, no rajoniem, kuros tai nav faktiskas kontroles. Lai nodrošinātu šo noteikumu efektivitāti, to piemērošanas joma ir paplašināta, iekļaujot arī robežlīniju starp minētajiem Kipras Republikas valdības faktiski nekontrolētajiem rajoniem un Apvienotajai Karalistei piederīgo Dekelijas suverēno bāzes apgabalu jeb Suverēno austrumu bāzes teritoriju (*ESBA*)².

Šis ziņojums attiecas uz laikposmu no 2025. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim.

Komisija 2025. gadā ar attiecīgajām Kipras Republikas iestādēm un Suverēnā bāzes apgabala administrāciju ir uzturējusi konstruktīvu dialogu par minētās regulas īstenošanu. Tā uzturēja konstruktīvu dialogu arī ar Kipras turku Tirdzniecības kameru.

1. PERSONU ROBEŽŠĶĒRSOŠANA

1.1. Robežšķērsošana atļautajās vietās

Regula nodrošina tiesisko regulējumu attiecībā uz robežšķērsošanu, ko veic Kipras valstspiederīgie, citi ES pilsoņi un trešo valstu valstspiederīgie, kuri Zaļo līniju (“robežlīniju”) šķērso atļautās robežšķērsošanas vietās. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu 2025. gadā palielinājās robežlīniju šķērsojušo Kipras grieķu un Kipras turku skaits.

Saskaņā ar Kipras Republikas policijas datiem par pārskata periodu 1 453 135 Kipras grieķi (iepriekšējā gadā – 1 346 121) un 833 786 Kipras grieķu transportlīdzekļi (iepriekšējā gadā – 822 443) šķērsoja robežlīniju virzienā no Kipras Republikas valdības faktiski kontrolētajiem rajoniem, uz Kipras Republikas valdības faktiski nekontrolētajiem rajoniem. Tajā pašā laikposmā pretējā virzienā tika reģistrēti 1 983 610 (iepriekšējā gadā – 1 814 647) Kipras turku un 748 061 Kipras grieķu transportlīdzeklis (iepriekšējā gadā – 705 532)³. Kipras Republika ziņoja, ka tehnisku problēmu dēļ no janvāra līdz martam dati par robežlīnijas šķērsošanu transportlīdzeklī nebija pilnīgi precīzi.

Pieauga arī robežlīniju šķērsojušo to ES pilsoņu, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgo skaits. Pārskata periodā abos virzienos robežlīniju šķērsoja 2 053 958 (iepriekšējā gadā – 1 777 946) ES pilsoņi, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgie.

Šie skaitļi neietver datus par personām un transportlīdzekļiem, kas šķērsoja robežlīniju no Kipras ziemeļdaļas robežšķērsošanas vietās Pergamā un Strovilijā, kuras atrodas *ESBA* pārvaldībā. Saistībā ar to *ESBA* ziņoja, ka robežlīniju virzienā uz Kipras ziemeļdaļu šķērsoja 594 172 Kipras

1 OV L 161, 30.4.2004., 128. lpp., kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (ES) Nr. 685/2013 (2013. gada 15. jūlijs) (OV L 196, 19.7.2013., 1. lpp.).

2 Sk. Līguma par Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības Protokolu par Apvienotās Karalistes Suverēnajām bāzu teritorijām Kiprā.

3 Kipras Republikas iestādes neveic uzskaiti par Kipras grieķiem, kuri atgriežas valdības kontrolētajos rajonos, un Kipras turkiem, kuri atgriežas Kipras ziemeļdaļā.

grieķi (iepriekšējā gadā – 687 007) un 385 347 Kipras grieķu transportlīdzekļi (iepriekšējā gadā – 428 204). Savukārt robežlīniju pretējā virzienā šķērsoja 747 130 (iepriekšējā gadā – 708 810) Kipras turki un 405 977 (iepriekšējā gadā – 378 270) Kipras turku transportlīdzekļi. Turklāt robežlīniju abos virzienos šķērsoja 963 292 ES pilsoņi, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgie.

Robežšķērsošanas vietās 2025. gadā strādāja jau 108 Kipras Republikas policisti (salīdzinājumam – 2024. gadā tajās strādāja 107 policisti).

Kipras turku kopienas 2025. gadā apkopotie dati liecina, ka to Kipras grieķu skaits, kuri šķērsoja robežlīniju virzienā no valdības kontrolētajiem rajoniem uz Kipras ziemeļdaļu, samazinājās līdz 2 341 029 (iepriekšējā gadā – 2 767 805), un samazinājās arī šajā virzienā robežlīniju šķērsojušo Kipras grieķu transportlīdzekļu skaits – līdz 1 340 713 (iepriekšējā gadā – 1 579 058). Šie dati liecina, ka pretējā virzienā robežlīniju šķērsojošo Kipras turku skaits palielinājās līdz 3 152 743 (iepriekšējā gadā – 2 933 833) un Kipras turku transportlīdzekļu skaits – līdz 1 395 796 (iepriekšējā gadā – 1 280 653). Saskaņā ar sniegtajiem statistikas datiem 2025. gadā robežlīniju virzienā no valdības kontrolētajiem rajoniem uz Kipras ziemeļdaļu šķērsoja 1 960 545 ES pilsoņi, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgie (iepriekšējā gadā – 2 004 017).

Tika ziņots, ka augstās cenas un inflācija Kipras turku kopienā atturēja Kipras grieķus no Zaļās līnijas šķērsošanas personīgas iepirkšanās nolūkā un mudināja Kipras turkus šķērsot šo līniju pretējā virzienā.

Joprojām tika ziņots par garām rindām Ajosdometijas robežšķērsošanas vietā. Kipras Republikas iestādes norādīja, ka robežšķērsošanas atvieglošanas nolūkā ir izvietoti papildu cilvēkresursi. 2025. gada decembrī, pateicoties darbiem, kas finansēti Kipras turku kopienas atbalsta programmas satvarā, tika sākta joslu skaita palielināšana šajā robežšķērsošanas vietā.

Kipras Republikas iestādes neļāva Kipras turku autobusiem, kas ved ES pilsoņus, iebraukt valdības kontrolētajos rajonos, ja tiem nebija ES tiesību aktu kopumam pilnīgi atbilstošu dokumentu, ko izdevušas Kipras Republikas iestādes. Kā tika minēts iepriekšējos gados, Kipras Republikas iestādes ir norādījušas, ka tās ir ieviesušas pasākumus, kas Kipras turkiem atvieglo tehniskās apskates dokumentu, atļauju un profesionālo autovadītāja apliecību saņemšanas procesu. Pēc pieteikumu iesniegšanas apliecības tiek piešķirtas bez maksas (tulkotas turku valodā).

Kipras Republikai būtu jāturpina nodrošināt personu robežšķērsošanu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 866/2004.

Tika turpināta 14 uzticēšanās veicināšanas pasākumu īstenošana, par kuriem 2024. gadā paziņoja prezidents Niks Hristodulids. Īpaši svarīga bija Ajosdometijas robežšķērsošanas vietas paplašināšana un tās darbinieku skaita palielināšana.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Miera uzturēšanas spēki Kiprā (*UNFICYP*) turpināja veicināt abu kopienu iespējas praktizēt reliģisko pārliecību pāri Zaļajai līnijai⁴.

4 ANO Ģenerālsēkretāra 2026. gada 5. janvāra ziņojums par *UNFICYP* [S/2026/8], 28. punkts.

1.2. Neatbilstīga migrācija pāri Zaļajai līnijai un patvērumš

Kā liecina Kipras Republikas dati par 2025. gadu, samazinājās to migrantu skaits, kuri neatbilstīgi šķērsuši robežlīniju virzienā no rajoniem, kas nav Kipras Republikas valdības faktiskā kontrolē, uz valdības kontrolētajiem rajoniem. 2025. gadā robežlīniju šādi šķērsoja 2433 neatbilstīgi migranti. Savukārt 2024., 2023. un 2022. gadā šie skaitļi bija attiecīgi 3319, 6793 un 16 627. Neraugoties uz pozitīvo tendenci, neatbilstīga migrācija pāri Zaļajai līnijai joprojām rada nopietnas bažas, kas prasa saglabāt modrību.

Komisija atkārtoti norāda, ka, lai gan Zaļās līnijas regulā ir paredzētas visu Zaļo līniju šķērsušo personu pārbaudes, migrantiem, kuri līniju šķērsuši neatbilstīgi, vajadzētu būt piekļuvei mehānismiem, kas ļautu viņiem pieteikties starptautiskai aizsardzībai, ja viņi to vēlētos.

Kipras turku kopiena norādīja, ka Kipras ziemeļdaļā turpinājās centieni novērst neatbilstīgu migrāciju. 2025. gadā tika novērsta 5230 personu⁵ ieceļošana rajonos, kas nav Kipras valdības faktiskā kontrolē, savukārt 1754 personas⁶, kuras tika aizturētas Kipras ziemeļdaļā, tika deportētas.

Abu kopienu pārstāvji tikās ANO aizgādībā izveidotajā divkopienu tehniskajā komitejā, kurā tiek izskatīti noziedzības un krimināllietu jautājumi, un tā kļuva par kanālu informācijas apmaiņai par noziedzību un policijas jautājumiem. Abas kopienas kā šīs komitejas paplašinājumu turpināja izmantot divas “kopējās saziņas telpas” Nikosijā un Pīlas ciemā, kas nodrošināja forumu informācijas apmaiņai krimināllietās⁷.

Kipras Republikas policija norādīja, ka sadarbība ar citām attiecīgajām Kipras Republikas valdības struktūrvienībām un *ESBA* administrāciju ir ļoti laba.

Dekelijas suverēnais bāzes apgabals (ESBA)

Neatbilstīga migrācija no Kipras valdības nekontrolētajiem rajoniem caur *ESBA* 2025. gadā mazinājās. 2025. gadā pēc robežlīnijas neatbilstīgas šķērsušanas tika aizturēti 33 migranti⁸. Robežlīnijas šķērsušana tika liegta 4609 personām, starp kurām visvairāk bija Izraēlas pilsoņi (843), Krievijas pilsoņi (735), Ukrainas pilsoņi (505) un Turcijas pilsoņi (505). Saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem Protokolā par Apvienotās Karalistes Suverēnajām bāzu teritorijām Kiprā, kas pievienots Līgumam par Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības, *ESBA* iestādes liedza šķērsot Zaļo līniju ārvalstniekiem, kuri ieradās caur Kipras ziemeļdaļu⁹. Šīs personas tika novirzītas uz robežšķērsušanas vietām ārpus *ESBA*, lai pārbaudītu to atbilstību prasībām, kas izvirzītas robežšķērsušanai Kipras Republikā.

Suverēnā bāzes apgabala (*SBA*) amatpersonas norādīja, ka viņu sadarbība ar Kipras Republiku ir ļoti laba.

Ārpus robežšķērsušanas vietām *SBA* policija, pamatojoties uz riska novērtējumu un izlūkdatiem, veica patrulēšanu, lai nepieļautu neatbilstīgu migrāciju. Papildus šai patrulēšanai notika arī *SBA* muitas un militārā dienesta patrulēšana.

Īpaši grūti kontrolējamas ir četras “neatļautas robežšķērsušanas vietas” Pergamas ciemā un tā

5 Valstspiederīgie pa valstīm: Irāna: 753; Pakistāna: 732; Irāka: 516; Turcija: 485; Somālija: 322; citas: 2422.

6 Valstspiederīgie pa valstīm: Turcija: 423; Nigērija: 385; Bangladeša: 198; Sīrija: 160; Pakistāna: 133; citas: 455.

7 ANO Ģenerālsēkretāra 2026. gada 5. janvāra ziņojums par *UNFICYP* [S/2026/8], 20. punkts.

8 Visi 33 neatbilstīgie migranti, kas tika aizturēti *ESBA*, iesniedza patvēruma pieteikumu un tika nodoti Kipras Republikas iestādēm.

9 Trešo valstu valstspiederīgajiem (kas nav Apvienotās Karalistes pilsoņi) ir atļauts šķērsot robežu tikai tad, ja viņi ir iesaistīti ar aizsardzību saistītās darbībās vai ir šādās darbībās iesaistītas personas ģimenes locekļi.

apkaimē, kuras izmanto vietējie iedzīvotāji un lauksaimnieki. Kā jau norādīts iepriekšējos ziņojumos, šīs “neatļautās robežšķērsošanas vietas” joprojām sagādā rūpes, tāpēc būtu jāatrod piemērots risinājums atbilstīgi Protokola 7. pantam. Pārskata periodā *SBA* iestādes veica spontānas pārbaudes personām, kuras izmantoja ceļus, kas savieno šīs robežšķērsošanas vietas.

2. PREČU VEŠANA PĀRI ROBEŽAI

2.1. Tirdzniecības vērtība

Saskaņā ar Zaļās līnijas regulas 4. pantu preces var ievest no valdības nekontrolētās teritorijas valdības kontrolētajā teritorijā, ja tās atbilst minētajā pantā¹⁰ noteiktajiem kritērijiem un tām ir pievienots Kipras turku Tirdzniecības kameras izdots dokuments. Kipras turku Tirdzniecības kamera un Kipras Republikas iestādes saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 1480/2004¹¹ 8. pantu ik mēnesi iesniedza ziņojumu par to preču veidu, daudzumu un vērtību, par kurām bija izdoti pavaddokumenti.

Kā norādīts Kipras Republikas sniegtajā statistikā, to pāri robežlīnijai faktiski ievesto preču kopējā tirdzniecības vērtība, par kurām ir izdoti pavaddokumenti, 2025. gadā samazinājās par 5,3 % līdz 14 430 669 EUR (iepriekšējā gadā – 15 238 221 EUR).

Saskaņā ar Kipras turku Tirdzniecības kameras sniegto statistiku to preču kopējā vērtība, par kurām bija izdoti pavaddokumenti, bija 15 866 752 EUR (iepriekšējā gadā – 18 222 590 EUR). Salīdzinot ar 2024. gadu, to preču kopējā vērtība, par kurām bija izdoti pavaddokumenti, samazinājās par 12,9 %.

Zaļās līnijas regula nereglamentē tirdzniecību no valdības kontrolētajiem apgabaliem uz Kipras ziemeļdaļu. Tomēr tā tiek veicināta ekonomisku apsvērumu dēļ, jo šāda tirdzniecība palīdz veidot attiecības un sekmēt uzticēšanos starp abām kopienām. Kā liecina Kipras Tirdzniecības un rūpniecības kameras sniegtie dati, 2025. gadā tirdzniecība šajā virzienā palielinājās par aptuveni 13,5 % (no 1 314 705 EUR 2024. gadā līdz 1 491 582 EUR 2025. gadā). Tirdzniecība virzienā no valdības kontrolētās teritorijas uz Kipras ziemeļdaļu veido 10,3 % no tirdzniecības pretējā virzienā (2024. gadā – 8,6 %).

Kipras turku kopiena turpināja piemērot tirdzniecības sistēmu, kurā ir pārņemti Zaļās līnijas regulā ietvertie nosacījumi. Turklāt vairumu preču no valdības kontrolētajiem rajoniem uz Kipras ziemeļdaļu var tirgot tikai tad, ja ir izsniegta importa atļauja un ir iekasēts pievienotās vērtības nodoklis, lai gan tas jau ir iekasēts valdības kontrolētajos rajonos. Šī sistēma kavē divkopienu tirdzniecību. Piemēram, pārskata periodā nebija iespējama sēņu tirdzniecība no valdības kontrolētajiem rajoniem uz rajoniem, kas nav valdības faktiskā kontrolē.

2.2. Preču veids

Tirgoto produktu veidi 2025. gadā kopumā bija nemainīgi, un jauni produktu veidi netika ieviesti. Tirdzniecības apjoma ziņā galvenā preču grupa joprojām bija būvniecības un celtniecības materiāli, kam sekoja mēbeles, plastmasa, metāllūžņi un atkritumi. Ievērojami samazinājās tirdzniecība ar augļiem un dārzeņiem, un nenotika kartupeļu tirdzniecība.

10 Regulas 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka precēm jābūt pilnībā iegūtām rajonos, kas nav Kipras Republikas valdības faktiskajā kontrolē, vai arī to pēdējai būtiskajai, ekonomiski pamatotajai pārstrādei vai apstrādei ir jābūt veiktai šim nolūkam aprīkotā uzņēmumā rajonos, kas nav Kipras Republikas valdības faktiskajā kontrolē.

11 Komisijas Regula (EK) Nr. 1480/2004 (2004. gada 10. augusts) (OV L 272, 20.8.2004., 3. lpp.).

2.3. Pārkāpumi

Kipras Republika vērsa Komisijas uzmanību uz diviem pārkāpumiem, kas notikuši pārskata periodā.

5. februārī tika noraidīts izlietņu sūtījums, un 30. maijā tika noraidīts emulsijas krāsu sūtījums. Abu noraidījumu iemesls bija nepareizi snieguma sertifikāti.

2.4. Ar preču apriti saistīti šķēršļi un grūtības

Turpināja pastāvēt šķēršļi tirdzniecībai pāri robežlīnijai, kas ir viens no pašreiz ierobežotā tirdzniecības apjoma iemesliem. Pārskata periodā tirdzniecības apjoms pāri Zaļajai līnijai samazinājās galvenokārt tāpēc, ka valdības nekontrolētajos apgabalos pieauga cenas un būvmateriālu nozares uzņēmumi saskārās ar ierobežojumiem. Kipras Republikas Iekšlietu ministrija turpināja veikt tirgus uzraudzības darbības. Tomēr darbinieku trūkums izraisīja zināmu kavēšanos. Tā ir daļa no Komisijas īstenotajiem centieniem palīdzēt pilnīgi izmantot Zaļās līnijas tirdzniecības potenciālu.

Kā minēts iepriekšējos ziņojumos¹², jautājums par Kipras turku komerciālajiem transportlīdzekļiem, kas šķērso valdības kontrolētos rajonus, vēl nav atrisināts. Patlaban Kipras turku komerciālajiem transportlīdzekļiem, kuru masa pārsniedz 7,5 tonnas, ir atļauts šķērsot robežlīniju tikai tad, ja tiem ir ES tiesību aktu kopumam pilnīgi atbilstoši dokumenti, ko izdevusi Kipras Republika. Kā jau minēts iepriekšējos gados, Kipras Republikas iestādes ir informējušas Komisiju par to, ka ir ieviesušas pasākumus, kas Kipras turkiem atvieglo dažu prasību, piemēram, ar tehniskās apskates dokumentu, atļauju un profesionālo autovadītāja apliecību saņemšanu saistīto prasību, izpildi. Šā jautājuma atrisināšana būtiski veicinātu tirdzniecības apjoma kāpumu, jo tiktu atvieglota preču pārvadāšana. Tas arī nostiprinātu sakarus starp Kipras ekonomikas dalībniekiem, tādējādi veicinot uzticēšanos starp abām kopienām. Lai rastu šīs problēmas risinājumu, Komisija turpinās sadarboties ar Kipras Republikas iestādēm un Kipras turku kopienu.

Pārskata periodā netika panākts turpmāks progress attiecībā uz pārstrādātu pārtikas produktu, kas nav dzīvnieku izcelsmes produkti, pārvietošanu pāri robežlīnijai. Pārstrādātu pārtikas produktu, kas nav dzīvnieku izcelsmes produkti, tirdzniecība nenotika. Komisija un Kipras Republika turpināja konstruktīvu dialogu par iespēju veicināt tirdzniecību ar vēl citiem pārtikas produktiem, kas nav dzīvnieku izcelsmes produkti. Pārskata periodā pāri robežlīnijai tika turpināts tirgot materiālus, kas nonāk saskarē ar pārtiku (plastmasas maisiņi maizei), un saskaņā ar Kipras turku Tirdzniecības kameras datiem 2025. gadā tie bija desmitā visvairāk tirgotā prece.

Tāpat kā iepriekšējos gados, daļa Kipras turku kopienas tirgotāju joprojām norādīja, ka tiem ir grūti panākt savu produktu iekļaušanu veikalu sortimentā un reklamēt savus produktus un pakalpojumus valdības kontrolētajos rajonos un ka tas ierobežo tirdzniecību. Turklāt abu kopienu tirgotāji norādīja, ka sastapās ar vairākām administratīvajām problēmām, kad centās sākt komercdarbību otras kopienas teritorijā.

Tirdzniecību pāri robežlīnijai joprojām apgrūtināja arī tas, ka nebija iespējams pārskaitīt līdzekļus starp bankām Kipras Republikas valdības kontrolētajos un rajonos, kuros Kipras Republikas valdībai nav faktiskas kontroles. Kipras Centrālā banka 2023. gadā izdeva visām kredītiestādēm adresētu apkārtrakstu, kurā precizēja, ka Kipras turkiem, kuriem ir Kipras Republikas pases vai personas apliecības, ir tiesības atvērt maksājumu kontu ar pamatfunkcijām, ja ir izpildītas visas pārējās klienta identifikācijas uzticamības pārbaudes prasības. Tomēr Kipras

12 Sk., piemēram, devīto, desmito, vienpadsmito, divpadsmito, trīspadsmito, četrpadsmito, piecpadsmito, sešpadsmito, septiņpadsmito, astoņpadsmito, deviņpadsmito, divdesmito un divdesmit pirmo gada ziņojumu par Padomes Regulas (EK) Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas izveidojusies tās piemērošanas rezultātā.

turki joprojām ziņoja par grūtībām atvērt kontus komercbankās, un tikai ļoti mazam Kipras turku skaitam ir izdevies šādus kontus atvērt. Turklāt Kipras turku uzņēmumi nevarēja atvērt bankas kontus valdības kontrolētajos rajonos. Lai rastu šīs problēmas risinājumu, Komisija turpinās sadarboties ar Kipras Republikas iestādēm un attiecīgajām ieinteresētajām personām.

Šo jautājumu vēl vairāk sarežģī Turcijas Centrālās bankas noteiktie ierobežojumi Turcijas komercbankām, kuras sadarbojas ar Kipras Republikas komercbankām.

2.5. Preču kontrabanda

Joprojām pastāvēja preču kontrabanda, un tas atspoguļo robežlīnijas neatbilstīgas šķērsošanas kontroles grūtības.

Kipras Republika 2025. gadā 2870 reizes konfiscēja kontrabandas preces (iepriekšējā gadā – 3170 reizes), kas ir samazinājums par 9,5 %. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, samazinājās dzīvnieku izcelsmes un piena produktu kontrabanda, bet palielinājās citu lauksaimniecības produktu kontrabandas apjoms. Kipras Republikas muitas dienesti pie robežlīnijas konfiscēja mazāku apjomu cigarešu un tinamās tabakas – 721 024 cigaretes un 198 710 gramus tinamās tabakas (iepriekšējā gadā – 727 362 cigaretes un 235 989 gramus tinamās tabakas). Papildus tam tika konfiscētas 232 136 elektronisko cigarešu kasetnes un 267 386 gramu ūdenspīpu tabakas. Samazinājās alkohola kontrabanda, un ievērojami samazinājās tādu preču kontrabanda, ar kurām tiek pārkāptas intelektuālā īpašuma tiesības. Citu konfiscēto izstrādājumu vidū bija automobiļi, degviela, narkotikas, zāles un pesticīdi. Uz apgabaltiesu tika nosūtītas 35 krimināllietas par kontrabandu. Par cigarešu kontrabandu mazos apjomos tika galvenokārt piespriests administratīvais sods un atsavināšana.

ESBA iestādes 2025. gadā reģistrēja kontrabandas preču konfiscēšanas gadījumu skaita samazinājumu *ESBA* teritorijā; konfiskācija tika veikta 661 gadījumā salīdzinājumā ar 997 gadījumiem 2024. gadā.

Attiecībā uz preču tradicionālo piegādi Kipras turkiem, kuri dzīvo buferzonā esošajā Pīlas ciemā (Zaļās līnijas regulas 4. panta 10. punkts), *ESBA* administrācija uzraudzīja un reģistrēja būvmateriālu, zivju, cigarešu u. c. preču daudzumu.

2.6. Tirdzniecības veicināšana

Komisija turpināja meklēt iespējas, kā veicināt tirdzniecību pāri robežlīnijai.

Pārskata periodā Komisija turpināja apspriedes ar Kipras Republikas iestādēm. Komisija rīkoja arī apspriedes ar Kipras turku Tirdzniecības kameru par tirdzniecību pāri Zaļajai līnijai.

Lai palīdzētu Kipras turku pienotavām un lauksaimniekiem izpildīt prasības, kas saistītas ar Kipras ziemeļdaļā ražotā “Halloumi”/“Hellim” siera reģistrāciju par produktu ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu (ACVN), Komisija turpināja sniegt tehnisku un ar projektiem saistītu palīdzību. *Bureau Veritas*, kas 2021. gada septembrī tika iecelts par deleģēto struktūru, kura atbild par ACVN pārbaudi veikšanu visā salā, turpināja veikt pārbaudes. Komisijas neformālā darba grupa “Halloumi”/“Hellim” jautājumos tikās 2025. gada 29. janvārī, 11. jūnijā un 26. septembrī. Darba grupas protokoli ir publicēti tīmekļa vietnē [Zaļās līnijas regula – Eiropas Komisija](#).

Ņemot vērā neatkarīga eksperta ziņojumu, Komisija atļāva medus tirdzniecību pāri Zaļajai līnijai. Tomēr tirdzniecība nenotika. Tas tika skaidrots ar Kipras turku medus augsto cenu.

Lai sniegtu atbalstu tirdzniecībai pāri Zaļajai līnijai saskaņā ar pilnvarojumu, kas paredzēts Zaļās

līnijas regulā, Komisija 2025. gadā turpināja nosūtīt ES dalībvalstu ekspertus, izmantojot Tehniskās palīdzības un informācijas apmaiņas instrumentu (TAIEX). TAIEX eksperti bija iesaistīti augļu un dārzeņu (jo īpaši kartupeļu) regulāru fitosanitāro pārbažu veikšanā, analīzei vajadzīgo medus paraugu ņemšanā un regulāri atjaunināta to zvejas kuģu saraksta izveidē, kuru lomu ir atļauts tirgot pāri Zaļajai līnijai.

Sadarbojoties ar Kipras Tirdzniecības un rūpniecības palātu un Kipras turku Tirdzniecības kameru, vienotais ES kontaktpunkts turpināja sniegt informāciju un tehnisko palīdzību uzņēmumiem un privātpersonām, kas ir ieinteresētas veikt tirdzniecību pāri Zaļajai līnijai, palielināja informētību par tirdzniecību pāri Zaļajai līnijai un organizēja pasākumus un tīklošanas iespējas ražotājiem un tirgotājiem.

Daži Kipras turki, kas nosūta svaigas zivis, turpināja ziņot par grūtībām ievērot termiņus, kuri noteikti svaigu zivju veterinārajām pārbaudēm Ajosdometijas robežšķērsošanas vietā. Kipras Republika puda nopietnas bažas par dažu svaigu zivju sūtījumu īpašībām. Komisija izskata šo jautājumu.

Komisija aicina ekonomikas dalībniekus izmantot komercdarbības iespējas un atzinīgi novērtē Kipras Tirdzniecības un rūpniecības kameras un Kipras turku Tirdzniecības kameras centienus.

2.7. Savienības preces, kas pēc tās teritorijas šķērsošanas, kuru Kipras Republikas valdība faktiski nekontrolē, tiek ievestas atpakaļ teritorijā, kuru tā faktiski kontrolē

Kipras Republikas iestādes ziņoja, ka 1262 preces pēc to rajonu šķērsošanas, kuros valdībai nav kontroles, tika ievestas atpakaļ valdības kontrolētajos rajonos.

3. SECINĀJUMI

2025. gadā palielinājās to Kipras grieķu, Kipras turku un ES valstspiederīgo, kas nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgo skaits, kas šķērsoja robežlīniju.

To personu skaits, kuras neatbilstīgi šķērsoja robežlīniju, 2025. gadā samazinājās, tādējādi turpinājās pēdējos gados novērotā samazinājuma tendence. Tomēr neatbilstīga migrācija pāri robežlīnijai joprojām ir cieši jāuzrauga. Ir jāpiešķir pietiekami resursi, lai veiktu personu pārbaudes un uzraudzības darbības gar robežlīniju.

Pāri robežlīnijai veiktās tirdzniecības vērtība 2025. gadā samazinājās par 5,3 % no 15 238 221 EUR 2024. gadā līdz 14 430 669 EUR 2025. gadā. Preču vērtība, par kurām izdoti pavaddokumenti, palielinājās par 12,9 % no 18 222 590 EUR līdz 15 866 752 EUR. Tirdzniecības apjoma ziņā galvenā preču grupa joprojām bija būvniecības un celtniecības materiāli, kam sekoja mēbeles, plastmasa, metāllūžņi un atkritumi.

Kipras Tirdzniecības un rūpniecības kamera un Kipras turku Tirdzniecības kamera turpināja sadarboties, lai rastu ekonomisku labumu abām kopienām.

Kipras Republika joprojām ļāva šķērsot robežlīniju Kipras turku komerciālajiem transportlīdzekļiem, kuru masa pārsniedz 7,5 tonnas, ja tie atbilda ES tiesību aktu kopumam. Kipras Republikas iestādes norādīja, ka tās ir ieviesušas noteikumus, kas Kipras turkiem atvieglo tehniskās apskates dokumentu, atļauju un profesionālo autovadītāja apliecību saņemšanu. Lai šai problēmai rastu risinājumu, Komisija turpinās sadarboties ar Kipras Republikas iestādēm.

Pārskata periodā pāri robežlīnijai nebija atļauts tirgot cita veida pārstrādātus pārtikas produktus, kas nav dzīvnieku izcelsmes produkti. Komisija turpinās dialogu ar Kipras Republiku, lai pāri robežlīnijai varētu tirgot visu veidu pārstrādātu pārtiku, kas nav dzīvnieku izcelsmes pārtika.

Kopumā Komisija uzskata, ka tirdzniecības apjoms pāri robežlīnijai varētu palielināties. Šajā ziņojumā norādīto tirdzniecības šķēršļu novēršana palīdzētu veicināt šo izaugsmi, un Komisija atzinīgi vērtē visas pozitīvās norises šajā jomā. Komisija cer, ka abu kameru darbs, kas tiek veikts, lai uzlabotu saziņu starp abām uzņēmējdarbības kopienām, palielinās ekonomiskos sakarus.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Zaļās līnijas regulas efektīvas īstenošanas nodrošināšanā Komisija turpina paļauties uz labo sadarbību ar Kipras Republiku un *ESBA*. Komisija turpinās uzraudzīt minētās regulas īstenošanu.